

Nasz znak: *KPK/ 161/2016/ 10/28*

Warszawa, 28/10/2016

Szanowni Państwo,

Komisja Europejska (KE) rozpoczęła konsultacje społeczne dotyczące oceny programu Horyzont 2020 – największego w historii Unii Europejskiej programu badań i innowacji – oraz programu Euratom. Zachęcam do wzięcia udziału w konsultacjach i wyrażenia opinii na temat realizacji programów.

Okresowa ocena programów przyczyni się do poprawy ich funkcjonowania do 2020 roku. Będzie też istotnym elementem w przygotowaniach kolejnego programu ramowego UE.

Carlos Moedas, komisarz ds. Badań, Nauki i Innowacji, wyraził nadzieję, że z możliwości wypowiedzenia się skorzysta jak największa liczba osób.

Za nami czerwcową Konferencja „Horyzont 2020 – gdzie jesteśmy i dokąd zmierzamy – możliwości i wyzwania dla Polski”, podsumowująca dwa lata w Horyzoncie 2020 i Gala wręczenia Nagród Kryształowej Brukselki 2016, przyznanych za wybitne osiągnięcia w tym programie. W czasie konferencji dyskutowaliśmy o korzyściach i barierach uczestnictwa oraz o tym, jak lepiej wykorzystać ogromny potencjał polskiej nauki oraz przemysłu w kolejnych latach trwania programu.

Horyzont 2020 to program dla najlepszych. Pomimo dużej złożoności i mnogości różnych instrumentów cieszy się ogromnym zainteresowaniem w Europie. Jest zorientowany na innowacje i wdrażanie ich na rynek, a więc stawia w dużej mierze na przemysł, w tym małe i średnie przedsiębiorstwa (MŚP).

Do 1 września 2016 r. KE podpisała ponad 9000 umów grantowych na kwotę prawie 16 mld euro, finansujących projekty realizowane w ramach konkursów zamkniętych w latach 2014-2015. Prawie połowę beneficjentów stanowią nowi uczestnicy w programie. Jednak podobnie jak w 7. Programie Ramowym, obserwujemy znaczącą geograficzną i instytucjonalną koncentrację uczestników.

Trzynastka nowych krajów UE uzyskuje niecałe 5% z całości budżetu wydanego dotąd w Horyzoncie 2020. Dominacja krajów tzw. starej Unii nie jest jednak spowodowana tylko mniejszym doświadczeniem krajów EU13, ale również znaczącą dysproporcją w poziomie wynagrodzeń. Taki stan utrzymuje się od kilkunastu lat i wymaga przełomowych działań, co potwierdziły wnioski z tzw. public hearing „Closing the success gap in R&I Framework Programmes”, które odbyło się również w czerwcu w Parlamencie Europejskim.

Kwestią, którą podnosimy na poziomie europejskim jest: **jak optymalnie wykorzystać cały potencjał Europejskiej Przestrzeni Badawczej, w tym potencjał doskonałości ulokowany**

w Polsce i pozostałych krajach EU13 (zespoły badawcze, nowe infrastruktury i naturalne zasoby).

Wypracowaliśmy wspólne polskie stanowisko i rekomendacje, które są dyskutowane w gronie państw członkowskich i KE. Na poziomie Horyzontu 2020 należy wprowadzić mechanizmy zachęcające do otwarcia zamkniętych sieci współpracy na nowych partnerów z EU13 (m.in. konkursy nakierowane na włączenie krajów EU13, rozszerzenie „widening package”, wprowadzenie stosownych zapisów w części „wpływ” projektów, czy dodatkowego kryterium oceny uwzględniającego balans geograficzny).

Konieczne są zmiany zasad wynagradzania w Horyzoncie 2020 w kierunku złagodzenia różnic wynagrodzenia badaczy w „nowych” i „starych” państwach członkowskich, a także utrzymanie odpowiedniej równowagi między małymi i dużymi projektami oraz zapewnienie właściwej proporcji geograficznej w grupach doradczych i panelach oceniających. Oczekujemy, że KE przedstawi propozycję stosownych zmian na konferencji „*Spreading Excellence and Crossing the Innovation Divide*”, która odbędzie się 23 listopada w Brukseli.

Aktywny udział polskich naukowców i przedsiębiorstw w Horyzoncie 2020 to nie kwestia wyboru, a konieczność. To szansa na podniesienie naszej doskonałości naukowej i konkurencyjności gospodarczej. Potrzebna jest aktywizacja całego środowiska badawczego - stworzenie skutecznego systemu zachęt i wsparcia na poziomie administracyjnym, organizacyjnym i merytorycznym. **Podłączmy do działań w łatwiej dostępnych programach krajowych, torpedę w postaci Horyzontu 2020.** Horyzont 2020 może być pomostem w przejściu do kolejnego programu ramowego, do którego przygotowania już wystartowały.

Trwa proces oceny Horyzontu 2020 i Euratomu. **Wykorzystajmy nasz potencjał ekspercki i przekażmy nasze refleksje i uwagi. Włączmy się aktywnie w tworzenie europejskich polityk w obszarze badań i innowacji.**

Konsultacje społeczne zakończą się **15 stycznia 2017 r.**

Zachęcam do wypełniania ankiet dotyczących programów Horyzont 2020 i Euratomu.

Ankiety dostępne są pod linkami:

[http://ec.europa.eu/research/consultations/interim\\_h2020\\_2016/consultation\\_en.htm](http://ec.europa.eu/research/consultations/interim_h2020_2016/consultation_en.htm)

[http://ec.europa.eu/research/consultations/euratom\\_rt\\_programme/consultation\\_en.htm](http://ec.europa.eu/research/consultations/euratom_rt_programme/consultation_en.htm)

Więcej informacji w komunikacie Komisji Europejskiej:

<http://ec.europa.eu/research/index.cfm?pg=newsalert&year=2016&na=na-191016>.

Z poważaniem

DYREKTOR  
Krajowego Punktu Kontaktowego  
Programów Badawczych UE

Dr inż. Zygmunt Krasiński